

Plone

fra

Redpill Linpro
Stavanger

Mai 2009

Redpill Linpro AS
Lervigsveien 16
4014 Stavanger
www.redpill-linpro.no

Innhold

---

1. Introduksjon.....	3
2. Viktige konsepter i Plone.....	4
2.1. Brukervennlighet.....	4
2.2. Kommentarer.....	5
2.3. Kategorisering.....	5
2.4. Roller.....	6
2.5. Arbeidsflyt.....	6
2.6. Innholdstyper.....	6
2.7. Tilleggsmoduler.....	6
2.8. Sammenlagt.....	7

1. Introduksjon

Redpill Linpros utviklingsteam i Stavanger har lang erfaring med utvikling av webløsninger. I de første årene var det få verktøy tilgjengelige, så det ble til at vi utviklet vårt eget publiseringsverktøy. Denne var gjennom lang tid grunnlaget for webløsningene til selskaper som Figgjo, OLF og Lyse Energi. Etter hvert så vi imidlertid at det dukket opp andre løsninger som hadde mer funksjonalitet, og vi tok opp vår egen løsning til ny vurdering.

Vår analyse viste at det er lite hensiktsmessig for et utviklingsmiljø med begrensede ressurser, å bruke krefter på å utvikle et CMS-produkt, så lenge det finnes produkter fritt tilgjengelig som kan oppvise minst like god stabilitet og betydelig mer omfangsrik og avansert funksjonalitet.

Med det som utgangspunkt gjorde vi i 2002/2003 en kartlegging av tilgjengelige løsninger, og valgte til sist å satse på Plone som vårt produkt for framtiden.

Vi har selvfølgelig en lang rekke grunner for et slikt valg. En vesentlig faktor er at produktet har fått stor utbredelse, og derfor er omgitt av et stort antall krevende brukere og dyktige utviklere, som sammen sørger for at vedlikehold og videreutvikling er vel ivaretatt. Blant internasjonalt kjente brukere kan vi nevne Oxfam International, Church of England, CIA, Novell Inc., Panasonic, Sharp, og Yale University. I Norge finner vi brukere som ABM Utvikling, Medietilsynet, Forbrukerrådet, Kongsberg Spacetec og Trolltech, og i vårt nærområde er vel Scana Industrier og Karmøy Kommune de mest kjente. En omfattende oversikt kan finnes på <http://plone.net>. Gjennom vinteren 2009 har www.kulturminneaaaret2009.no og www.kulturminneløypa.no – begge på oppdrag fra Norges Kulturvernforbund – vært viktige prosjekter.

En annen vesentlig faktor er produktets spennvidde. En standard installasjon gir funksjonalitet og brukervennlighet som gjør at enkle løsninger kan etableres med minimale anstrengelser. I vår egen portefølje er www.tordinor.no og www.agendec.no typiske eksempler. Samtidig er det tilstrekkelig rikt på funksjonalitet til at mer krevende løsninger kan implementeres med beskjedent omfang av utvikling. For vår del har vi der eksempler i www.scana.no og i Trolltechs partnerportal som vi dessverre ikke kan vise fram da den har stor grad av konfidensielt innhold.

2. Viktige konsepter i Plone

En komplett beskrivelse av Plone som produkt, ville bli svært omfattende. Vi skal derfor avstå fra det her, og viser til nettstedet www.plone.org for den som er interessert i mer detaljert informasjon. Her vil vi nøye oss med å peke på noen få høydepunkter som særmerker Plone, og som har betydning for den videre framstillingen nedenfor.

2.1. Brukervennlighet

De aller fleste CMS-produkter er basert på et konsept der en skiller mellom innhold og presentasjon. Det vil si at en oppretter et sett sidemaler som definerer hvordan nettstedet skal se ut, og at en så setter innholdet inn i relevante sidemaler når det skal presenteres for brukere. Dette sikrer blant annet konsistent bruk av visuelle elementer, og er noe av det som skiller et «ekte» CMS-produkt fra enklere løsninger som Frontpage og Dreamweaver.

Men det har også tradisjonelt ført til at CMS-produkter presenterer innhold på to vidt forskjellige måter, alt etter som om en er vanlig besøkende på nettstedet, eller skal arbeide med administrasjon av innhold. Det betyr altså at den som skal drive innholdsadministrasjon, ser nettstedet på en helt annen måte enn det egentlig er ment å skulle presenteres. Det vil i beste fall være en ulempe, og i et stort og komplekst nettsted kan det skape forvirring.

Plone er blant de produkter som har innsett dette problemet, og som har innført enkle men kreative løsninger. Her vil en ikke logge seg inn i et helt annet grensesnitt for å endre innhold, men gå til sin vanlige nettstedsforside. Der vil en etter innlogging se nettstedet på nøyaktig samme måte som ellers, og vil navigere seg fram til det innhold en skal arbeide med akkurat slik en vanlig anonym besøkende gjør. Den eneste forskjellen er at et lite sett kommando-knapper har blitt synlige i tillegg til det normale innholdet. Disse kan så benyttes for relevante funksjoner for vedlikehold av innhold.

Dette kan muligens være litt vanskelig å se for seg ved en «kjedelig» framstilling i prosa, så la oss forsøke å klargjøre ved hjelp av et par illustrasjoner. Nedenfor vises et utsnitt av en helt vanlig tekstartikkel i et «tilfeldig» Plone nettsted:

The screenshot shows a web browser window displaying a Plone CMS article. The article title is "Velkommen til Plone hos Oberon" and it was last updated on 02-07-2006 at 19:09 by user "admin". The article text discusses the Plone CMS as a powerful tool for website maintenance, highlighting its open-source nature and rich functionality. It mentions that Oberon has extensive experience with Plone and that it is used by various organizations like Lufthansa and Oxfam. The article also notes that Plone is used by a large number of developers worldwide.

Velkommen til Plone hos Oberon

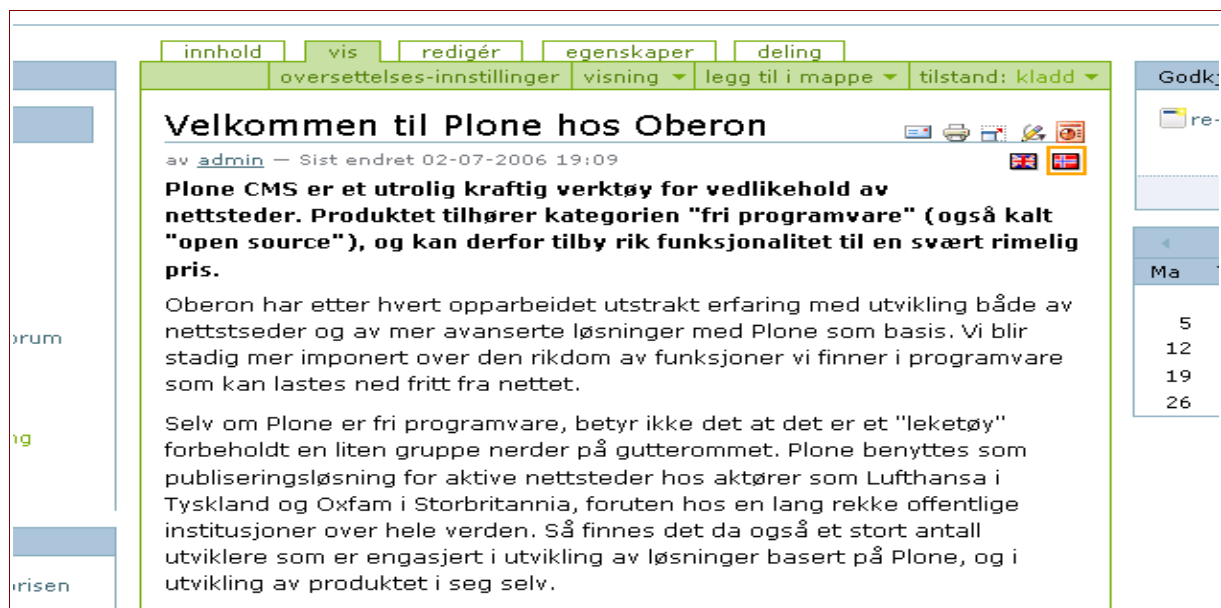
av [admin](#) — Sist endret 02-07-2006 19:09

Plone CMS er et utrolig kraftig verktøy for vedlikehold av nettsteder. Produktet tilhører kategorien "fri programvare" (også kalt "open source"), og kan derfor tilby rik funksjonalitet til en svært rimelig pris.

Oberon har etter hvert opparbeidet utstrakt erfaring med utvikling både av nettsider og av mer avanserte løsninger med Plone som basis. Vi blir stadig mer imponert over den rikdom av funksjoner vi finner i programvare som kan lastes ned fritt fra nettet.

Selv om Plone er fri programvare, betyr ikke det at det er et "leketøy" forbeholdt en liten gruppe nerder på gutterommet. Plone benyttes som publiseringsløsning for aktive nettsteder hos aktører som Lufthansa i Tyskland og Oxfam i Storbritannia, foruten hos en lang rekke offentlige institusjoner over hele verden. Så finnes det da også et stort antall utviklere som er engasjert i utvikling av løsninger basert på Plone, og i utvikling av produktet i seg selv.

Så viser vi samme utsnitt, slik det ser ut etter at en bruker med rettigheter til administrasjon av innhold har logget seg inn:

Som en vil se har vi her fått en grønn ramme, som indikerer at vi er i vedlikeholdsmodus, og vi har øverst fått et sett kommandoer. Men det generelle innsynet i nettstedet er det samme. En har derfor til enhver tid full oversikt over hvor i nettstedet en befinner seg, og ser umiddelbart effekten av de endringer som gjøres.

Som en ser i illustrasjonen, er det en fane som heter «Redigér», hvor teksten presenteres i en WYSIWYG editor. Nytt i aller siste versjon av Plone er imidlertid det som kalles «in context editing», hvor et klikk inne i tekstfeltet her, automatisk bringer en over i redigeringsmodus.

2.2. Kommentarer

Dersom en ønsker et interaktivt og levende nettsted, kan en bestemme at brukere skal kunne legge inn kommentarer til spesifikke innholdselementer – det være seg tekstartikler, bilder, eller annet. Kommentarer vises under artikkelen, tydelig markert. Nettstedets konfigurasjon bestemmer om en tillater anonyme kommentarer, og om kommentarer skal være moderert før de publiseres.

2.3. Kategorisering

Alle artikler i Plone kan knyttes til nøkkelord, og til «relatert innhold». Relatert innhold vil vises under artikkelen i en egen ramme, mens nøkkelord gir treff i fritekstsøk, og kan benyttes til å lage spesielle visninger. Blant annet kan Plone vise en såkalt «nøkkelordsky», som har blitt noe utbredt etter hvert (se for eksempel nederst på www.dagbladet.no).

2.4. Roller

Brukere som logger seg inn, tildeles roller i henhold til oppsatte definisjoner. Dette er et verktøy for styring av hvilke brukere som får se, og hvilke brukere som får endre, ulike typer innhold i ulike deler av nettstedet.

Plone kommer med et standard sett roller ferdig definert. Dette omfatter slike roller som administrator, redaktør, forfatter, leser, og så videre. Slike roller kan enkelt endres eller fjernes, og ikke minst så kan en enkelt definere nye etter behov.

2.5. Arbeidsflyt

Arbeidsflyt definerer «livsløpet» for en artikkel (eller hvilken som helst annen type innhold). For eksempel, så kan en nyhetsartikkel ha en arbeidsflyt som er slik:

- Den starter som *Privat*, og er da synlig bare for den som har opprettet den.
- Den kan så bli *Kladd*, og derved bli synlig for alle som er innlogget, men ikke for anonyme
- Så kan den sendes *Til godkjenning*, slik at den dukker opp på en «arbeidsliste» for brukere som har myndighet til slikt
- Etter godkjenning kan den bli *Publisert*, og derved synlig for alle besøkende
- Og kanskje den til sist får status som *Arkivert*.

Det er viktig å presisere at sekvensen ovenfor bare er et eksempel. Nok en gang er det slik at vi har stor frihet til å definere arbeidsflyt for ulike typer innhold etter behov.

Det fine her er også at endringer i arbeidsflyt ofte vil være svært enkle å gjennomføre.

2.1. Innholdstyper

De fleste CMS-produkter har et konsept om ulike typer innhold – artikler, bilder, filer, linker.. Til en innholdstype er det knyttet ulike datafelt. En artikkel inneholder en tittel, en beskrivelse, en brødtekst, en forfatter, en dato, og så videre.

Det som er spesielt med Plone på dette punktet, er at det er svært enkelt for oss å definere nye innholdstyper etter behov. Det er en mulighet som vi nok vil komme til å benytte oss av i et eventuelt prosjekt for NØK.

2.2. Tilleggsmoduler

Selv om Plone har omfattende funksjonalitet innebygget i sin standardversjon, finnes det også et svært stort utvalg tilleggsprodukter som kan installeres for å bringe til veie spesielle funksjoner. Dette er jo også et relativt typisk trekk for et produkt basert på fri programvare, hvor brukere selv kan utvikle funksjoner de har bruk for, og da gjerne stiller dette til disposisjon for andre i etterkant.

Nok en gang vil det føre for langt å gi noe nær en fyldig presentasjon her, og det henvises til www.plone.org for den slags oversikt. Men noen typiske eksempler på slike moduler kan være diskusjonsgrupper, spørreundersøkelser i ulike varianter, blogger, løsninger for organisering av dokumentasjon, fotoalbum, presentasjoner, og mye mer.

2.3. Sammenlagt

Gjennom ulike kombinasjoner av konseptene roller, arbeidsflyt og innholdstyper har vi med Plone stor fleksibilitet til å sette sammen løsninger skreddersydd for varierende behov, alt fra enkle nettsteder til ganske så avanserte web-applikasjoner.